

Abortreglerne trænger til et eftersyn

Herrmann, Janne Rothmar

Published in:
Berlingske Tidende

Publication date:
2008

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Herrmann, J. R. (2008). Abortreglerne trænger til et eftersyn. *Berlingske Tidende*, 11.

Abortreglerne trænger til et eftersyn

Af Janne Rothmar Herrmann - adjunkt og ph.d. ved Juridisk Fakultet på Københavns Universitet, debat@berlingske.dk
Mandag den 6. oktober 2008, 22:30

Med hvilken logik har man indført de nye retningslinjer om fosterdiagnostik, samtidig med at kvinderne – hvis undersøgelserne viser, at noget er galt – fratages selvbestemmelsesretten, når de ønsker at handle på denne information?

Kun kvinder over 18 år har frihed til selv at vælge abort. Yngre kvinder skal have forældrenes samtykke, og det selv om de i alle andre forhold bestemmer over deres egen krop. Foto: Claus Christensen

Fremtrædende læger, deriblandt også bestyrelsen for Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi, presser på for et opgør med den hidtidige politik på abortområdet og flere politikere vil på ny bede Etisk Råd om at tage stilling til om grænsen for den fri abort skal udvides fra de nuværende 12 uger til 18 uger.

Da Folketinget i 1973 indførte den fri abort var en af de væsentligste begrundelser, at over 90 pct. af de kvinder, der søgte om tilladelse efter den gamle lov, faktisk fik tilladelse til at afbryde graviditeten. Man anså det derfor for et urimeligt indgreb i deres private liv, at deres personlige forhold skulle endevendes af fremmede eksperter, når et så overvældende flertal af kvinderne alligevel endte med at få tilladelsen. Dengang som nu var dilemmaet, hvor man skulle drage grænsen for den frie abort.

Det afgørende argument for politikerne var dengang en undersøgelse foretaget af Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi af datamateriale vedrørende abortindgreb foretaget i årene 1961-65. Undersøgelsen påviste, at der var betydelig forskel på indgreb udført før og efter 12. uge i forhold til komplikationer og risici.

I lyset af samme organisations og en række andre lægers vurdering af de manglende risici, der med nutidens lægefaglige viden og kunnen, knytter sig til abortindgreb – i hvert fald til og med udgangen af 18. uge – er det bemærkelsesværdigt, at så mange politikere er afvisende over for at ændre ved abortgrænsen.

Man fristes derfor til at spørge: siden hvornår blev den grænse, som Folketinget indførte med en lægefaglig begrundelse, forvandlet til en etisk grænse? Er dette tilfældet så bør Folketinget da mere grundlæggende diskutere fosterets etiske status, da dette spørgsmål faktisk aldrig er blevet diskuteret på en sammenhængende måde med lovgivningsmæssige tiltag til følge. Abort udføres af åbenbare fysiologiske og biologiske grunde kun på kvinder – og statslig regulering, der indskrænker kvinders ret til at bestemme over egen krop, må derfor begrundes nøje. At hensynet til fosteret kan tælle i denne sammenhæng er åbenlyst, men hvornår opnår fosteret en så tilstrækkelig tungtvejende status, at dette hensyn kan udkonkurrere hensynet til kvindens selvbestemmelsesret med den virkning, at staten kan tvinge kvinden til en så alvorlig konsekvens som at gennemføre et svangerskab og føde et barn?

Og med hvilken logik har man indført de nye retningslinjer om fosterdiagnostik, der tilbyder alle gravide fosterdiagnostiske undersøgelser for at styrke kvindernes selvbestemmelsesret, samtidig med at kvinderne – hvis undersøgelserne viser, at der er noget galt – fratages selvbestemmelsesretten når de ønsker at handle på denne information, og i stedet må søge tilladelse hos det regionale abortsamarbejde?

Men abortreguleringen skæmmes også af andre og ligeså vigtige mangler. Som noget særligt skal kvinder være fyldt 18 år før de selv kan søge om abort uden forældrenes samtykke. Dette til trods for, at den seksuelle lavalder er 15 år, ligesom dette også er den aldersgrænse, der normalt knyttes til unges ret til at træffe egne valg i sundhedssektoren.

Unge, der er fyldt 15 år, kan eksempelvis selv samtykke til operationer og kan endda afvise livsforlængende behandling, også selvom dette valg betyder, at den unge dør. Derudover kan unge piger – også de, der er under 15 år – i samråd med en læge få udskrevet p-piller eller anden form for prævention, uden at forældrene inddrages.

På abortområdet betyder alderskravet på 18 år, at unge piger i realiteten kan tvinges til at gennemføre en graviditet og føde et barn, hvis forældrene nægter at give samtykke.

Det regionale abortsamaråd har mulighed for at tillade, at den unge pige ikke behøver at inddrage forældrene i beslutningen eller tillade, at pigen kan få gennemført en abort selvom forældrene nægter. Dette sker dog meget sjældent, og praksis er yderst restriktiv. Hvert år er der således et antal piger, som af frygt for forældrenes reaktion venter så sent med at søge abort, at de får afslag med den begrundelse, at graviditeten nu er gået for længe. Det er bemærkelsesværdigt, at disse piger ofte kommer fra meget udfordrende livsvilkår, og udsigten til at skulle gennemføre et svangerskab og opfostre et barn er, som FNs Kvindekomité ofte har udtalt i andre sammenhænge, alt andet end befordrende for unge pigers fremtidsudsigter og sociale mobilitet og inklusion i samfundet. Men strengt juridisk set er der også væsentlige problemer med dette alderskrav, der fratager unge piger retten til at træffe egne valg.

For det første har Danmark underskrevet FNs Børnekonvention. Denne konvention tydeliggør for det første, at menneskerettighederne også gælder for børn. For det andet følger det af FNs Kvindekonvention, som ligeledes gælder i dansk ret, at kvinder skal have samme rettigheder som mænd til frit og ansvarsfuldt at bestemme antallet af børn og med hvilket interval de fødes. Denne bestemmelse knyttes til konventionens overordnede målsætning som er, at kvinder ikke må diskrimineres på baggrund af deres særlige reproduktive rolle. Det betyder, at den danske abortregulerings alderskrav faktisk er i strid med menneskerettighederne, idet unge piger ikke har samme adgang til fri abort som voksne kvinder. Dette ligebehandlingsperspektiv er aldrig blevet adresseret af Folketinget.

Der er altså flere mangler i abortreguleringen, som trænger alvorligt til en modernisering, og det kan ikke gå hurtigt nok.

[Luk vindue](#)